

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici številka 6. - Telefon številka 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 3.

Ljubljana, 15. maja 1937

Leto XVII.

Zavrženo načelo in priznanje neuspehov novega društva

Na zadnjem občnem zboru Društva posestnikov novih hiš v Ljubljani sta se obravnavali dve tako zanimivi točki, da jih moramo sporočiti našim članom, kakor tudi vsem drugim posestnikom v Sloveniji. Na vseh njihovih zborovanjih, sestankih, poročilih, kakor tudi v oklicih je bilo izrecno poudarjeno, da so ustanovili društvo posestnikov novih hiš iz edinega vzroka, ker imajo po njihovih trditvah posestniki novih hiš popolnoma drugačne prilike in razmere, kot posestniki starih hiš. V enem teh oklicev pišejo, da jih je težko gospodarsko stanje, ki je nastalo za novo hišno posest prisililo, da so v Ljubljani ustanovili organizacijo, ki bo zastopala v vseh gospodarskih zadevah izključno one posestnike, ki so gradili svoje hiše po letu 1918. Trdili so vedno, da so posestniki starih hiš kapitalisti, ki nosijo denar v hranilnice, pozabili pa so pri tem na stanovanjsko zaščito, ki je trajala nad 10 let, v katerem času so morali posestniki starih hiš najemnikom oddajati skoro brezplačno stanovanja, hiše pa vzdrževati iz svojih prihrankov ali pa se zadolžiti. Dasiravno nam niso zamogli dokazati niti v eni sami točki, da bi bilo naše društvo prezrlo se brigati tudi za posestnike novih hiš in da so vse njihove zahteve vzete iz naših resolucij in spomenic ter da ni niti ena njihova zahteva nova, katere bi ne bila naša organizacija že obravnavala pri vseh merodajnih mestih in činiteljih.

Ta svoj program in svoje trditve pa je Društvo posestnikov novih hiš na zadnjem občnem zboru popolnoma obrnilo s tem, ko je sklenilo spremembo društvenih pravil v tem smislu, da bodo k novemu društvu lahko pristopili tudi posestniki starejših hiš. Kje bo meja med starejšimi in starimi hišami, bo interesantno določiti. Gotovo se bo našel še kak modrejši, ki bo zahteval ustanovitev posestnikov prav starih hiš. Ker končno gotovo tudi to ne bo zadostovalo kakemu posamezniku, pa bodo pričeli ustanavljati društva posestnikov po starosti hiš.

Nad dve leti so se pri novem društvu trudili posestnikom dokazati, da imajo posestniki novih hiš popolnoma drugačne interese od posestnikov starih hiš in da je zato treba novega društva. Ker pa so se prepričali, da s temi dosedanjimi trditvami in delom niso ničesar opravili in da ni resnica, da bi imeli posestniki novih hiš drugačne zahteve, so sedaj sklenili, da bodo k Društvu posestnikov novih hiš lahko pristopali tudi posestniki starejših hiš. S prav velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da so se organizatorji novega društva po dveh letih vendar prepričali o našem edinem pravilnem stališču ter priznali, da imamo posestniki novih in starih hiš popolnoma iste interese in cilje in da eno samo skupno društvo lahko zastopa vse

hišne posestnike, ne glede na starost hiš in pa tudi to, da bo uspeh samo takrat, če ne bomo ločeni v več organizacij.

Druga važna točka iz zadnjega občnega zbora društva posestnikov novih hiš pa obstoji v tem, ko je predsednik poročal, da so posestniki novih hiš obdavčeni danes (na dan občnega zbora) skoro še enkrat tako težko, kakor so bili pred dvema leti. V splošnem so se povišale davščine novih hišnih posestnikov v proračunskem letu 1936/37. za 58%, v proračunskem letu 1937/38 pa celo za 65%. Po tem lastnem priznanju, se položaj posestnikov novih hiš, odkar se je ustanovilo novo društvo, ni prav nič zboljšal, temveč samo poslabšal v poročevalčevem smislu. Koliko se je na vse strani kritikovalo delovanje našega predsednika, pa je vendar v občinskem svetu ljubljanskem in drugod dosegel zlasti za posestnike novih hiš uspehe, ki jih novo društvo ne more zabeležiti.

Z nasprotni strani se nam bo ugovarjalo, da tudi naša organizacija v zadnjem času ni dosegla nobenih uspehov, kar pa moramo že vnaprej zavriniti. Bilo je edino naše društvo med vsemi gospodarskimi organizacijami, ki se je pobrigalo in zavzelo, da se v avtonomnih mestih ni vpeljala nova šolska doklada, ki znaša sedaj 26% in da smo v več primerih dosegli z vloženi spomenicami, da so se občinske doklade v več občinah izdatno znižale proti prvotno določenim občinskim dokladam. Na vseh naših občnih zborih smo zahtevali, da se občinske doklade znižajo v toliko, kolikor znaša v dotični občini nova šolska doklada. To se je tudi v več primerih izvršilo. Pa tudi edino naše društvo se je zavzelo, da se je previsoka okrajna cestna doklada v Ljubljani vsaj nekoliko znižala.

Nešteto pa je bilo po naši pisarni napravljenih vlog, pritožb, prošenj in na stotine osebnih intervencij v raznih zadevah za hišne posestnike, ki so bile našim članom deloma ugodno rešene, deloma pa jim je bilo pravo stanje natančno pojasnjeno.

Za tekoče leto smo začrtali veliko novo akcijo, o kateri poroča naš predsednik na vseh zborovanjih in ker hočejo biti deležni olajšav vsi posestniki, je jasno, da bo to delo olajšano samo s skupno organizacijo.

Prepričani smo, da bo iz tega kratkega poročila o zadnjem zanimivem zborovanju, spoznal vsak hišni posestnik, kako škodljiva je cepitev in kako nujna je potreba za skupno, enotno organizacijo vseh hišnih posestnikov. Sedaj ne more biti noben posestnik drugačnega mnenja, temveč mora biti sveta dolžnost vseh hišnih posestnikov na zopetno združitve, če hočemo, da se nas bo upoštevalo za resne organizacije in če resno želimo svoj položaj zboljšati.

Proti centralnemu cestnemu fondu

Ker so ceste v naši državi, zlasti tudi v naši dravski banovini postale popolnoma obupne in ogrožajo ves tujski in drugi cestni promet, se je ministrstvo javnih del pričelo pečati z vprašanjem, kako urediti pri nas ceste, da bo mogoče dostojno in neovirano vršiti cestni, zlasti še avtomobilski promet. Če bi ostale ceste v sedanem, skrajno žalostnem stanju, bi moglo priti do tega, da bi končno pri nas izostal velik del tujskega prometa. V ta namen je ministrstvo izdelalo osnutek zakona o cestnem fondu, ki pa je urejen popolnoma v centralističnem smislu.

Glavna zveza društev hišnih posestnikov kraljevine Jugoslavije je proti takemu osrednjemu cestnemu fondu vložila posebno spomenico in tudi osebno razpravljala z g. ministrom javnih del dr. Kožuljem. Po dolgi debati je g. minister naši deputaciji obljubil, da se bo končno odločil za decentralizacijo cestnih fondov na ta način, da bo vsaka banovina obdržala za svojo banovino vse dohodke, ki se bodo v ta namen pobirali. Ker pa je načrt kljub dani obljubi izdelan popolnoma v nasprotnem smislu, da se namreč vsi dohodki zbirajo v državni cestni fond v Beogradu, je Društvo za ceste dne 4. maja t. l. sklicalo v sejni dvorani zbornice za TOI anketo, na kateri se je obravnavalo vprašanje naših cest, v zvezi z načrtom o ustanovitvi zakona o osrednjem državnem cestnem fondu. Zborovanje je vodil predsednik društva za ceste dr. Vinko Vrhunc, navzoči pa so bili zastopniki skoro vseh ljubljanskih gospodarskih ustanov in korporacij. Pokrajinsko zvezo društev hišnih posestnikov je zastopal društveni predsednik g. Frelih Ivan.

Predsednik dr. Vrhunc je v izčrpnem referatu pojasnil vse važne določbe zakona načrta zakona o cestnih fondih, podal obsežni historijat postanka tega zakonskega načrta. Glavno vprašanje je pri tem, ali naj bodo cestni fondi urejeni po banovinah, ali pa naj bo težišče v nekem centralnem fondu. Gre torej za vprašanje denarja in ne morda za tehnično vprašanje. Ugovarjati je treba načinu reševanja cestnega problema s pomočjo centralnega fonda. Po sedanem načrtu ne bi mogli graditi niti ceste Ljubljana-Sušak, ker ta trasa še ni proglašena za državno cesto. Načrt nalaga nova bremena in ne nudi nikakih garancij za naš delež na tem fondu, kajti potem, ko bi skupščina zakon sprejela, bi bilo odvisno od dobre volje pristojnega ministrstva, kako velik bi bil ta delež. Ugovarjati moramo tudi paragrafom, ki propuščajo samovoljno razdeljevanje dotacij banovinskim fondom. Naša zahteva gre predvsem za tem, da se prepusti banovinam izvedba programa za obnovo cestnega omrežja. Sedanji načrt ne nudi jamstva, da bo dravska banovina pri

razdeljevanju sredstev primerno upoštevana, in se bo tudi tukaj zgodilo, da bomo mnogo več dali, nego bomo prejeli. Dohodki za cestne fondse se bodo zbirali iz cestnega prometa, zato mora veljati načelo, da se denar vrne oni pokrajini, ki prispeva za to sredstvo. Za izvedbo prve etape cestnih del v Sloveniji je potrebno posojilo 220 milijonov dinarjev, za obrestovanje in amortizacijo pa dohodek okrog 30 milijonov. Stvar naših politikov je, da se zavedajo velikega gospodarskega, kulturnega in civilizatoričnega pomena cestnega vprašanja in da nam pomagajo pri izdelavi naših želja in zahtev.

Nato se je razvila debata in je prvi govoril predsednik zbornice za TOI Ivan Jelačin, ki je očrtal borbo zbornice za decentralizacijo, ki traja gotovo že dvajset let. S številkami je podprl trditev, da daje Slovenija z dajatvami mnogo več nego dobiva nazaj v obliki dotacij. Nato so govorili razni zastopniki gospodarskih korporacij, ki so se vsi strinjali o žalostnem stanju naših cest in o potrebi decentralizacije cestnih fondov.

Govoril je tudi predsednik Frelih Ivan obširno o davčnem sistemu, ki preobremenjuje naše davkoplačevalce in je kritiziral neenakost obremenitev v posameznih banovinah in nepravilnosti pri dodeljevanju dotacij. Poudarjal je, če bi vse banovinske trošarine in druge davščine, ki so sedaj centralizirane v Beogradu, bile po pravem donosu nakazane tudi naši banovini, bi bili lahko že zdavnaj uredili ceste in izvršili razna druga, potrebna dela v naši banovini. Omenil je, da znaša naša banovinska doklada prav za prav 70 do 75%, ker imamo samo v naši banovini okrajne cestne doklade, ki znašajo povprečno po 20 do 25%, v drugih banovinah pa vzdržujejo tudi ceste z banovinskimi dokladami, ki pa nikjer drugod ne presegajo 25%.

Nato je bila soglasno sprejeta resolucija proti sedanjemu načrtu osrednjega cestnega fonda.

Banovinska taksa na vloge in pritožbe

Banska uprava razglašaja:

Od 1. aprila 1937 dalje je za vloge in pritožbe, ki se vlagajo na bansko upravo ali njej podrejene urade v banovinskih samoupravnih poslih, ne plačuje več državna, ampak le banovinska taksa, in sicer v banovinskih kolkih. Za banovinske posle se smatrajo vse zadeve, ki jih rešuje banska uprava kot samoupravno oblastvo, na primer pospeševanje kmetijstva in živinoreje, urejanje hudournikov, agrarne operacije, socialno skrbstvo, gradnje in vzdrževanje banovinskih cest itd. Za banovinske se smatrajo dalje vse zadeve, ki so v zvezi z banovinskim proračunom ali s pravilnikom o tem proračunu, torej vse vloge, prošnje in pritožbe, ki zadevajo odmero in pobiranje banovinskih davščin, ne glede na to, ali se vloga obravnava pri banski upravi ali katerem drugem uradu. Če se kdo pritoži proti odloku, s katerim ga je okrajno načelstvo kaznovalo radi trošarinskega prestopka z vinom, mora priziv opremiti z banovinskim kolkom za 30 Din, ne pa tudi z državnim. Ali če kdo prosi za olajšave pri plačevanju banovinske davščine, mora na prošnjo nalepiti prav tako banovinski kolek, in sicer za 10 Din, morebitne priloge prošnje pa morajo biti opremljene s kolkom za 4 Din.

V dravski banovini se pobirajo te-le banovinske davščine:

- banovinske doklade k državnim neposrednim davkom;
- banovinske trošarine:
  - na vino, vinski mošt, pivo, žganje in špirit, na ogljikovo kislino in umetne brez-

alkoholne pijače, na mineralne vode, na kvas, na bencin, na električno energijo in pnevmatiko;

c) banovinske takse:

na plesne prireditve in podaljšavo policijske ure, na lovske karte, na šoferske legitimacije, na zavarovalne premije, na posest in nošenje orožja, na prenos lastništva na živinskih potnih listih, 2% na taksa od prenosa nepremičnin, doklada k državnim dopolnilni prenosni taksi, 40% na doklada k državnim taksam na vstopnice, administrativne takse in doklade k državnim taksam po zakonu o taksah;

č) banovinska davščina na lovišča in ribolove, davščina na dediščino ter odškodnina avtobusnih podjetij za čezmerno uporabo cest;

d) izredna davščina delojemalcev in delodajalcev za »bednostni sklad«.

Z banovinskimi kolki se morajo torej kolkovati:

1. Vse vloge (prošnje in pritožbe), ki se nanašajo na odmero ali pobiranje zgoraj navedenih banovinskih davščin;

2. vse prošnje za sprejem v banovinsko službo;

3. vse prošnje za kakršne koli podpore iz banovinskega proračuna ali iz proračuna »bednostnega sklada«;

4. vse vloge, ki se predlagajo banovinskemu zavodom, med katere spadajo: kmetijske šole na Grmu, v Št. Juriju ob južni železnici, v Rakičanu in v Poljčah; vinarstva in sadjarska šola v Mariboru; gospodinjstvi šoli v Mali Loki in Svečini; kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru; vse banovinske trsnice in drevesnice, kakor tudi tečaji, ki se prirejajo na banovinskih posestvih; ribogojni zavod v Bohinjski Bistrici; gozdarska šola v Mariboru; podkovska šola v Ljubljani. Dalje gluho-nemnica v Ljubljani, deško vzgajališče v Ljubljani, zavod za slepo deco v Kočevju, dečja domova v Ljubljani in Mariboru.

Banovinski zavodi so tudi bolnišnice v Brežicah, Celju, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu, Ptujju in Slovenjem Gradcu ter hiralnice v Ptujju, Vojniku in Gornji Radgoni. Tudi zdravilišča Golnik, Dobrna in Rogaška Slatina so banovinski zavodi.

Taksa na vloge znaša 10 Din, za priloge 4 Din, za pismene odgovore (odločbe, ki zanje stranka prosi) 20 Din, za pritožbe 30 Din.

Banovinski kolki se nabavljajo pri razpečevalcih državnih taksnih vrednotnic, ki imajo na vidnem mestu označeno, da so pooblaščenim prodajati banovinske kolke.

Občinstvo na to opozarjamo, kajti oblastva, ki bi prejela vloge v banovinskih poslih, a kolkovane z državnimi kolki, ne bodo dotičnih vlog vzela v pretres, dokler ne bo plačana ustrezna taksa v banovinskih kolkih.

Samoupravna davčna bremena

Finančno ministrstvo je izdalo zanimivo statistično publikacijo pod naslovom »Pregledi izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda po samoupravnim budžetima za 1935/36 godinu«. Ta publikacija je zlasti zanimiva v zvezi z dejstvom, da Slovenija v svojem gospodarskem razvoju zaostaja v primeri z ostalimi pokrajinami, in to prav zaradi tega, ker ima mnogo večje samoupravne davščine, nego so v drugih banovinah. Samoupravna davčna bremena v dravski banovini so dosegla tako višino, da ogrožajo konkurenčno sposobnost gospodarstva dravske banovine v primeri z drugimi banovinami, kjer so samoupravna davčna bremena znatno nižja.

Najnovejša statistika finančnega ministrstva za leto 1935-36. nam potrjuje, da se je razlika med samoupravnimi davčnimi bremenami v Sloveniji v primeri z osta-

limi pokrajinami v tem letu še povečala. V tej uradni statistiki finančnega ministrstva so zlasti zanimivi podatki o obremenitvi po samoupravnih dajatvah (banovin, občin in cestnih odborov), ki odpade povprečno na prebivalca. V vaških občinah je l. 1935/36. v primeri s prejšnjimi leti znašala ta povprečna obremenitev na prebivalca, kakor sledi (v Din):

v banovini	1932	1934/35	1935/36
dravski	111	138	146
dunavski	117	111	109
savski	85	98	98
zetski	46	46	48
vardarski	52	46	48
moravski	44	43	45
primorski	46	42	41
drinski	36	38	35
vrbski	29	33	31

Gornja primerjava nam kaže, da se je samoupravna davčna obremenitev prebivalstva v vaških občinah dravske banovine tudi v zadnjih letih še znatno dvignila, medtem ko druge banovine ne kažejo bistvenih sprememb, da celo nazadovanje. Pri večini banovin se giblje samoupravna davčna obremenitev v vaških občinah med 30 in 50 Din na prebivalca, v savski banovini znaša nekaj manj nego 100, v dunavski banovini 109, v dravski banovini pa kar 146 Din. V vaških občinah Slovenije so torej samoupravna davčna bremena tri do štirikrat večja nego v večini ostalih banovin. Samo od leta 1932. se je ta samoupravna davčna obremenitev še povečala za skoro 32%.

Še večji obseg pa je zavzela preobremenitev prebivalstva s samoupravnimi davščinami na avtonomnih mestih. Statistika finančnega ministrstva navaja samoupravno obremenitev, ki odpade povprečno na prebivalca v avtonomnih mestih, toda brez sedežev banovin. Če najnovejše številke za l. 1935/36. primerjamo s podatki za prejšnja leta, tedaj dobimo naslednjo sliko o gibanju samoupravne davčne obremenitve na posameznega prebivalca v avtonomnih mestih (v Din):

v banovini	1932	1934/35	1935/36
dravski	512	719	765
savski	340	331	323
zetski	220	235	236
dunavski	247	219	224
moravski	181	180	175
drinski	177	154	167
primorski	148	149	146
vrbski	100	126	128
vardarski	130	128	122

Samoupravna fiskalna obremenitev je torej v avtonomnih mestih dravske banovine (brez Ljubljane) šestkrat večja nego v mestih vardarske in vrbske banovine, trikrat večja nego v vseh ostalih banovinah razen savske, pa tudi še enkrat večja nego v savski banovini. Statistika podaja še podatke za Beograd in banovinske sedeže, kjer je znašala povprečna obremenitev s samoupravnimi davščinami na prebivalca v l. 1933. 449 Din.

Občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

Dne 6. aprila t. l. se je vršil v beli dvorani hotela »Union« 38. redni občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani. Zborovanje je vodil preds. g. Ivan Frelih. O društvenem delovanju je poročal tajnik g. V. Klarman, ki je omenil, da šteje društvo, ki obstoji že 38 let, 1603 člane. Pristopili so 103 člani, večinoma posestniki novih hiš, dasiravno je bilo ustanovljeno novo društvo posestnikov novih hiš. Umrlo je 17 članov, med njimi tudi starešina gasilske zveze g. Josip Turk, ki je vedno zagovarjal interese hišnih posestnikov in se zavzemal za njihove pravice. Društveno delovanje je bilo v glavnem usmerjeno v pri-

zadevanjih za davčne olajšave, mnogo podrobnega dela pa je izvršilo društvo v svoji društveni pisarni, kjer se oglasi vsak dan lepo število članov, ki iščejo informacije ali prosijo za intervencije in se jim v pisarni napravijo brezplačno tudi potrebne vloge. Društvo je interveniralo pri predsedniku mestne občine, da bi prišli v mestni svet člani društvenega odbora kot zastopniki hišne posesti. Zaradi dimnikarske tarife je društvo vložilo že pred letom obširno spomenico in je v tej zadevi napravilo tudi osebne intervencije.

Ker za l. 1937. ni bilo vlagati novih davčnih prijav za zgradarino, so prizadeti s tem posestniki novih hiš in pa vsi posestniki v inkorporiranih občinah. Sledile so intervencije pri poslancih, senatorjih in ministrih glede spremembe davčnega zakona, zlasti da bi se za amortizacijo hiš določilo tudi za Ljubljano 30% in da bi se zgradarina za nove hiše, ki imajo že dekret za 3% davek zopet znižala na ta odstotek. V tem pogledu društvo ni uspelo. Pač pa je zabeležilo velik uspeh, da se mu je posrečilo doseči v uredbi za vzdrževanje šol, da avtonomna mesta, ne bodo plačevala posebne šolske doklade.

Nadalje je tajnik ob zaključku poročal o delu društva v zvezi z občinskim proračunom in občinskimi dokladami. Apeliral je na složno skupno delo v društvu, ki deluje intenzivno za koristi hišnih posestnikov, starih ali novih, kajti uspehe pri oblastih je mogoče doseči samo z močno in enotno organizacijo.

K temu poročilu je dal predsednik Frelih še nekatera dodatna pojasnila. V prvi vrsti je poudarjal velik uspeh organizacije, da se ni v Ljubljani uvedla banovinska šolska doklada, kar bi imelo za posledico, da bi se avtonomne doklade v Ljubljani povišale nad 150%. Poudarjal je, da je le to društvo vodilo v tej stvari akcijo. Izposlovalo je pri glavni zvezi, kakor tudi pri Zvezi mest v Zagrebu, da sta intervenirali pri ministrstvu, da se v avtonomnih mestih ne prenese vzdrževanje šol na banovine in se ta mesta oprostito šolske doklade. Nadalje je opozarjal predsednik g. Frelih na nove takse, ki so povišane od 1. aprila 1937. Obširno je tudi poročal o banovinskih centralizir. trošarinah, ki je vseh 16, med katerimi so letos številne nove. V tem pogledu bo društvo pričelo obsežno akcijo z vsemi gospodarskimi krogi, da se banovinske trošarine decentralizirajo in da vsaka banovina dobi toliko, kolikor se v njej trošarin plača, ker je sedanja razdelitev po številu prebivalstva nepravilna, kakor je tudi zgrešena razdelitev povišanega poslovnega davka, od katerega dobimo samo 20%, dasiravno plačamo 80%, druge banovine pa dobijo 80%, a plačajo le 20%. Zadnji čas je, da vsi gospodarski krogi složno nastopijo za ureditev banovinskih in drugih financ in da se preneha s sedanjim centralističnim načinom plačevanja in razdeljevanja.

Nepričakovano je za leto 1937. povišana tudi okrajna cestna doklada od lanskih 7% na 12%, kar predstavlja zopet novo obremenitev ljubljanskih davkoplačevalcev. Ker proračun še ni odobren, je upanje, da se bo sklenjena doklada vsaj znižala na prejšnjo stopnjo.

Obširno je poročal predsednik o občinskem proračunu za leto 1937-38. Opisal je akcijo, ki jo je društvo podvzelo za znižanje doklad na neposredne davke, kakor tudi za znižanje vodarine, gostašine in kanalske pristojbine, kar je občina deloma upoštevala. Predlaganih višjih dohodkov pa občina ni dala v korist davkoplačevalcev, temveč jih je porabila za povečanje izdatkov. Dohodki, so zelo nizko proračunjeni in bo občina gotovo dobila več, kakor je predvideno v proračunu;

doklade bi se lahko še znižale. Če bo ostalo pri sklenjenem, bodo skupne doklade v Ljubljani znašale 127%, a v Zagrebu le 65%, tedaj polovico manj. Gotovo smo pravilno postopali, če smo se pismeno obrnili na vse občinske svetnike s prošnjo, da bi upoštevali naše upravičene želje, ki jih je prvotno priznal tudi sam načelnik finančnega odbora, ki pa je pozneje smatral naše postopanje za neumestno. Ker je »Moj dom« že obširneje poročal o občinskem proračunu, se predsednik ni spuščal v podrobnosti proračuna, temveč je le poudarjal, da bi se dalo tudi pri stroških marsikaj prihraniti, s čimer bi se olajšala davčna bremena hišnim posestnikom.

Ob zaključku je poudarjal, da bo mogoč popoln uspeh le tedaj, če se bodo hišni posestniki združili v eno samo društvo, ker prinaša cepitev samo škodo. Tudi položaj posestnikov novih hiš se od takrat, ko se je ustanovilo novo društvo ni zboljšal, temveč se je še poslabšal. Smatral je za neumestno in škodljivo, če se pošiljajo k oblastvom zlasti v Beograd po dve deputaciji, od starega in novega društva. Zato je apeliral na vse navzoče, naj delujejo, če hočejo doseči boljše razmere, na združitve obeh društev. Neznatni padec članstva po ustanovitvi novega društva pričča, da so člani uvidevni in se zavedajo važnosti močne organizacije. Poročilo je bilo nato soglasno odobreno.

Blagajnik Klarman je podal blagajniško poročilo za l. 1936. in proračun za leto 1937., ki sta bila na predlog računskih pregledovalcev soglasno odobrena in sicer z zahvalo blagajniku, kakor tudi društvenemu predsedniku. Pri sledečih volitvah novega odbora je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor, na novo pa sta bila izvoljena za Zg. Šiško g. Zajc Franc, kot odbornik in Dobovišek Mihael za računskega pregledovalca. Za Moste in Vič je občni zbor pooblastil društveni odbor, da sam poišče posestnike, ki bi v društvu zastopali ti dve bivši občini.

Pri slučajnostih se je obširno razpravljalo o dimnikarski tarifi in dimnikarskih delih, nakar se je izrekla želja po novem dimnikarskem pravilniku in ceniku. Predsednik je nato podal pojasnila o delu glede dimnikarskih zadev ter nato zaključil občni zbor.

Za ocenitev vrednosti večjega stanovanja ne moreta služiti kod podlaga dve manjši stanovanji z enakim številom sob

Važna razsodba upravnega sodišča v Celju

Upravno sodišče v Celju je pod št. F. 49/37 z dne 5. marca 1937 na tožbo N. N., hišnega posestnika v N., zoper odločbo finančne direkcije v Ljubljani radi odmere zgradarine za davčno leto 1936., brez javnega naroka, v smislu čl. 26. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, v nejavni seji razsodilo tako-le:

Tožbi se ugodi in izpodbijani upravni akt razveljavi radi nedostatnega postopanja.

Razlogi.

Davčna uprava Ljubljana mesto je določila zgoraj imenovanemu tožitelju od zgradbe št. 6 v N. ulici, za davčno leto 1936 osnovo zgradarine z zneskom Din ... (kosmata najemnina, odnosno najemna vrednost Din...). Ta znesek je ugotovila davčna uprava med drugim na ta način, da je določila najemno vrednost tožiteljevega stanovanja z zneskom 18.000 Din (novi del 9000 Din, novejši del 9000 Din).

Pritožbi tožitelja proti tej odmeri je dravska finančna direkcija v Ljubljani z odločbo deloma ugodila in znižala najemno vrednost tožiteljevega stanovanja v novem delu zgradbe, ki spada pod 6% zgra-

darino od 9000 Din na 7800 Din in v najveštem delu zgradbe z 12% zgradarino od 9000 Din na 8700 Din in to s primerjanjem dveh stanovanj na ... cesti za slične prostore.

Proti tej odločbi, ki je bila dostavljena tožitelju dne 2 januarja 1937, je le-ta dne 28. januarja, tedaj pravočasno vložil tožbo na upravo sodišče.

V tožbi uveljavlja tožitelj:

1. da je davčna uprava prvotno primerjala njegovo stanovanje s stanovanjem N. N. v N. ulici in N. N., dočim je finančna direkcija, ker je ugotovila, da od davčne uprave izvršena primerjava ni pravilna, primerjala sporno stanovanje z dvema drugima primerjalnima objektoma; da je tako postopanje finančne direkcije nepravilno, ker finančna direkcija ni upravičena, da sama poišče nov primerjalni objekt, če od davčne uprave poiskani primerjalni objekt ne odgovarja zakonskim predpisom, nego bi morala finančna direkcija v takem primeru odmero davka popolnoma razveljaviti in odrediti, da oceni najemno vrednost davčni odbor.

2. Da je finančna direkcija tožiteljevo stanovanje primerjala z dvema stanovanjema, kar pa ne odgovarja predpisu člena 34, točke 2. stavka prvi, zakona o neposrednih davkih, ker se more po tem določilu eno stanovanje primerjati samo z enim, ne pa z dvema stanovanjema.

Tožitelj predlaga, da se izpodbijana odločba razveljavi.

Upravno sodišče je o tožbi naslednje razmotrivalo:

K 1. To tožiteljevo stališče je zgrešeno. Po § 122, točka 5. zakona o občnem upravnem postopanju, čigar določila v smislu njegovega § 2. odst. 2. veljajo smiselno tudi za postopanje pred finančnimi oblastmi, sme višje oblastvo napadeno odločbo odobriti ali pa jo v vsakem oziru izpremeniti ali dopolniti, celo tudi v pritožiteljevo škodo, če gre za javno korist. V smislu tega določila torej sme finančna direkcija poiskati tudi samo nov primerjalni objekt, ako se je v pritožbenem postopanju ugotovilo, da od davčne uprave izvršena primerjava ne ustreza predpisu čl. 34., točke 2., stavka 1. zakona o neposrednih davkih.

K 2. V predmetnem primeru se je ugotovila davčna osnova zgradarine po določilu čl. 34, točka 2., stavka 1. zakona o neposrednih davkih.

Po tem določilu je davčna osnova vrednost letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje ali najbližjo podobno obratovalnico ob času, ko se razglasi poziv za predložitev davčnih prijav.

V smislu tega določila mora davčno oblastvo poiskati stanovanje (obratovalnico), ki je davčnemu objektu najbližje in podobno. O podobnem stanovanju (podobni obratovalnici) pa se more govoriti le tedaj, če je zgradba, v kateri se nahaja, po legi, po stavbeni izvedbi, materialu, po splošni opremljenosti (plin, vodovod, centralna kurjava) i. t. d. enaka stavbi, v kateri se nahaja stanovanje (obratovalnica), čigar najemna vrednost naj se ugotovi. Nadalje je za podobnost stanovanj (obratovalnic) potrebno, da pri obeh stanovanjih glede števila in velikosti sob (pri obratovalnicah glede velikosti) ni bistvenih razlik.

V predmetnem primeru je davčno oblastvo ugotovilo najemno vrednost tožiteljevega stanovanja na ta način, da je to stanovanje primerjalo s stanovanjem, ki jih imata v zgradbah št. 90 in 50 na N. cesti v najemu N. N. in N. N. in da je vzelo vsoto teh najemnin (8700 Din + 7800 Din), odnosno znesek 16.500 Din za najemno vrednost.

To postopanje davčnega oblastva pa bi bilo pravilno le tedaj, če bi tvorili tožiteljevi prostori dve, zase zaključeni stanovanji, od katerih bi imelo vsako po tri sobe in tri odnosno štiri pomožne prostore, po kolikor jih imata stanovanji N. N. in N. N. Kajti le ob teh pogojih bi bila izvršena primerjava pravilna. Takih pogojev pa v predmetnem primeru ni. Iz zgradarinske prijave je namreč razvidno, da tvorijo tožiteljevi stanovanjski prostori, ki obsegajo šest sob in sedem pomožnih prostorov, torej toliko kakor stanovanji N. (tri sobe in tri pomožne prostore) in N. (tri sobe in 4 pomožne prostore) skupaj, samo eno zaključeno stanovanje. Zato izvršena primerjava ne ustreza določili čl. 34., toč. 2., stavek 1. zakona o neposrednih davkih, ker se eno stanovanje ne more primerjati z dvema stanovanjima, ki imata skupaj isto število prostorov kakor primerjano stanovanje.

Ker torej dosedaj ni pripravnega primerjalnega objekta za sporne prostore, je ostalo postopanje bistveno nedostavno.

Upravno sodišče je torej moralo tožbi ugoditi in izpodbijano odločbo razveljaviti radi nedostatnega postopanja v smislu člena 26. upravnosodnega zakona.

Končno se pripominja, da bo v primeru, da se ne najde podoben primerjalni objekt, moral ugotoviti vrednost letne najemnine spornih prostorov davčni odbor z ocenitvijo po dejanskih krajevnih razmerah v smislu čl. 34., toč. 2., stavek 2. zakona o neposrednih davkih.

Občni zbor društva hišnih posestnikov na Jesenicah

V nedeljo, dne 21. III. 1937 ob 15. uri se je vršil v salonu g. Davorina Tancerja na Jesenicah občni zbor društva hišnih posestnikov za Jesenice in okolico. Zbor je otvoril predsednik društva g. Mr. phar. Koželj Ivo, ki je pozdravil vse navzoče, osobito g. zveznega predsednika Freliha iz Ljubljane. Poročal je o splošnem delovanju društva v korist vsem hišnim posestnikom, ki bi morali pokazati več razumevanja za to potrebno društvo. Nato pa so poročali še drugi funkcionarji društva, za njihovo poslovno dobo. Iz njihovih poročil je bilo razvidno, da je odbor društva res budno in nesebično zastopal vse zadeve, ki se tičejo hišne posesti ter perečih vprašanj, ki osobito prizadenejo gospodarstvo. V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: Koželj Ivo, Tancar Davorin, Ažman Konrad, Vilman Pavel, Kavčič Alojz, Sablatnik Jože, Rabič Franc, Stražišar Viktor, Gorjanc Ignac, Lukman Štefan, Petač Anton in Razingar Franc. Prav zanimivo pa je bilo poročilo zveznega predsednika, ki je pojasnil delovanje zveze in vseh tekočih zadev. Njegov učinkoviti govor je napravil na navzoče veliko zanimanje in navdušenje za društvo. Vpisalo se je več novih članov. Med tem pa se je vnela živa debata, v kateri smo slišali mnogo zanimivega o jeseniških gospodarskih težnjah, o obupnem higijenskem stanju meščanske šole, o nujni potrebi razširitve iste in to iz bednostnega fonda. Vsi zborovalci pa so bili soglasnega mnenja, da bi moral občinski odbor z ozirom na novouvedeno 26%no šolsko bansko doklado, 50%no občinsko doklado znižati na znosnejši odstotek. Enoglasno se je sklenilo, da se v tem pogledu odpošlje spomenico g. banu.

Vsi navzoči so ugotavljali nujno potrebo po obstoju in delu našega društva, ki nesebično skrbi za svoje člane ter zastopa njih interese pred javnostjo, kar je v prid in korist vsem, tudi nečlanom, katere vabimo, da se vpišejo v naše društvo in podpirajo naše delo, kar bo njim samim v korist, kajti le v slogi je moč.

Navodila za pobiranje državne in banovinske takse

Opozorili so, da postopajo posamezna oblastva neenako pri pobiranju državne takse iz tar. post. 1., 2., 5. in 6. taksne tarife in dotičnih banovinskih taks; da se doseže enoten postopek, daje oddelek za davke pri ministrstvu za finance na podstavi čl. 43. zakona o taksah tole pojasnilo:

Nikoli in nikdar se ne sme odstopiti od pravila, da se pobira za spise, ki so zavezani taksi iz omenjenih tarifnih postavk, samo ena taksa, in sicer državna ali pa banovinska.

Zato je pobirati za opozoritve (predstavke), vloge in prošnje omenjene v tar. post. 1. taksne tarife, kakor tudi za njih priloge iz tar. post. 2. v stvareh banovinskega področja banovinsko takso, in sicer samo to.

Prav to velja za vloge v stvareh ustanov (zavodov, podjetij itd.), ki jih vzdržuje banovina (§ 64. zakona o banski upravi z dne 7. novembra 1929. »Službene novine« št. 261/CV).

Pri tem nima pomena, na koga se take vloge vlagajo, ali na bansko upravo ali pa na katerokoli drugo oblastvo.

Za vse druge vloge, ki se ne nanašajo na stvari samoupravnega banovinskega področja ali banovinskih ustanov, je pobirati s prilogami vred državno takso, in sicer samo to, ne glede na to, ali se vlagajo te vloge na bansko upravo ali pa na kako drugo oblastvo.

Prav tako je pobirati za pismene odločbe (rešitve), odloke in obvestila, omenjene v tar. post. 5. taksne tarife, in za pritožbe zoper odločbe nižjih administrativnih oblastev iz tar. post. 6. taksne tarife v stvareh samoupravnega banovinskega področja in banovinskih ustanov samo banovinske takse, za vse ostale odločbe in pritožbe pa samo državne takse.

Iz oddelka za davke ministrstva financ, dne 10. aprila 1937; št. 21.138/III.

O kolkovanju pooblastil

Ministrstvo za finance v Beogradu je s svojim razpisom 11. marca t. l. pod števil. 20124/III izdalo avtentično tolmačenje glede pravilnega kolkovanja pravnih specijalnih in generalnih pooblastil v smislu prej veljavnega zakonskega določila, ki pa je bilo z novim finančnim zakonom spremenjeno.

Dne 1. aprila t. l. je namreč stopila v veljavo sprememba v smislu finančnega zakona za leto 1937-38., po kateri so specijalna pooblastila sploh ukinjena ter se imajo kolkovati vsa pooblastila brez razlike, bila omejena ali neomejena, s kolkom za 20 Din za osebo. Tozadevna sprememba v finančnem zakonu k tar. postavki 16. zakona o taksah ter tar. post. 56. zakona o sodnih taksah se glasi dobesedno sledeče:

Za pooblastilo, naj si je neomejeno ali omejeno, občno ali posebno, se plačuje taksa 20 Din. Pripomba 1. Če je določena v pooblastilu tudi nagrada v premicninah, se plačuje še od pogojene vsote 1%. Pripomba 2. Posebne izjave o postavitvi namestnika ali o prevzemu nadomeščanja (substitucije), ki se dodajo na samem pooblastilu za sodne zastopnike in odvetnike, se smatrajo za sestavni del pooblastila, ki jih ni treba posebej taksirati.

Banovinski bednostni fond za hišno služinčad se plačuje v banovinskih kolkih

Davčne uprave razglašajo:

Vsi delodajalci, ki zaposlujejo hišno služinčad, morajo nabaviti še banovinski kolek za bednostni sklad v znesku 25 Din in ga nalepiti na že nabavljeno davčno

karto. Oni delodajalci, ki so za leto 1937. že delno plačali banovinski bednostni sklad v gotovini, nalepijo na davčno karto samo razliko. Vsi delodajalci pa morajo predložiti davčne karte, kakor tudi morebitne priznanice o že plačanih zneskih za bednostni sklad pristojni davčni upravi zaradi evidence in kontrole.

Dimnikarska dela

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je na zaprosilo mestnega poglavarstva v Ljubljani z odlokom z dne 15. aprila 1937 št. VIII 2698/1 pojasnila, da je predpise v obveznem ometanju stalno rabljenih kurilnih naprav razumeti tako, da je stalna vsaka, tudi enkratna raba na dan. Ni namreč stalna ona raba, ki je prekinjena za izvestne dni ali celo dlje. Praksa pa se ne more prilagoditi razmeram v tem smislu, da bi se potreba ometanja izračunavala po posameznih primerih, v vsakem posebej. Zato so določeni normativni ometalni roki, ki najkot zadostni v rednih razmerah zaščitijo požarno varnost.

Ponovno opozarjamo, da smejo dimnikarji računati za čiščenje štedilnika z eno pečico 3 Din, z dvema pečicama 4 Din, kotliček za vodo se ne računa. Kdor je plačal več, lahko zahteva povračilo. Neki dimnikarski mojster v Ljubljani je bil občutno kaznovan, ker je računal večje pristojbine in tudi za delo, ki ga ni izvršil.

Vrednost dinarja

Finančni minister je izdal odlok, da veljajo od 1. do 31. januarja 1937 tile tečajji, po katerih se bodo v svrhu pravilnega izterjavanja pristojbin po taksnem zakonu in določevanju prejemkov plačil preračunavala vrednost dinarja pri vseh listinah, ki se glase na zlato ali na tujo valuto:

- 1 napoleon 303 Din,
- 1 zlata turška lira 344 Din,
- 1 angleški funt 239 Din,
- 1 ameriški dolar 43.20 Din,
- 1 kanadski dolar 42.90 Din,
- 1 nemška marka 14.50 Din,
- 1 zlot 8.15 Din,
- 1 šiling 8.30 Din,
- 1 belga 7.30 Din,
- 1 peng 8.80 Din,
- 1 braziljski milreis 2.45 Din,
- 1 egipčanski funt 217 Din,
- 1 urugvajski pesos 22 Din,
- 1 argentinski pesos 13 Din,
- 1 turška papirnata lira 34.25 Din,
- 100 albanskih frankov 1390 Din,
- 100 francoskih frankov 202.30 Din,
- 100 švicarskih frankov 1000 Din,
- 100 italijanskih lir 227.60 Din,
- 100 holandskih goldinarjev 2365 Din,
- 100 bolgarskih levov 46.50 Din,
- 100 rumunskih lejev 32.30 Din,
- 100 danskih kron 947.50 Din,
- 100 švedskih kron 1094 Din,
- 100 norveških kron 1066.50 Din,
- 100 pezet 260 Din,
- 100 drahem 40 Din,
- 100 češkoslovaških kron 152.50 Din,
- 100 finskih mark 93.65 Din,
- 100 letonskih lat 780 Din.

Ti tečajji vsebujejo tudi premijo in se imajo upoštevati v tehle primerih: pri sprejemu suhega zlata, napoleonov in zlatih turških lir pri državnih blagajnah, pri plačilu davka in drugih državnih dohodkih; pri plačilu pristaniških pristojbin, o čemur bo davčni oddelek izdal potrebna navodila, in pri preračunavanju tečajev za angažiranje in izdatke po proračunu za leto 1936-37 pri vseh državnih izplačilih v tujem denarju, pri sprejemanju obveznic naših povojnih državnih zunanjih posojil v kavcijo (7% Blair, 7% Državne hipotekarne banke, izdanih v Newyorku za preračunavanje dolarja in dinarja).